

Seminar voor Maatschappelijke organisaties

Workshop: Een nieuw ANBI-besluit: wat zijn de belangrijkste nieuwe beleidsbesluiten?

Algemeen nut beogende instellingen (ANBI's) kunnen gebruikmaken van bepaalde belastingvoordelen bij erven, schenken en de energiebelasting. Instellingen die de Belastingdienst aanwijst als ANBI, hebben deze belastingvoordelen. Om de ANBI-registratie te verkrijgen en te behouden schrijft de Belastingdienst diverse verplichtingen voor die de instellingen dienen na te leven. De verplichtingen zijn samengevat in deze checklist.

De verstreckende gevolgen van niet naleving kunnen zijn; de ANBI-status kan worden geweigerd of ingetrokken (met terugwerkende kracht). Hierdoor kunnen belastingvoordelen komen te vervallen.

Voor het identificeren van niet-naleving van de ANBI-wetgeving hebben wij een ANBI-checklist opgesteld, waardoor het mogelijk wordt gemaakt om op hoofdlijnen te beoordelen of de instelling (nog) aan de voorwaarden voldoet.

Vragen?

Netty van Kreveld

E: netty.vankreveld@forvismazars.com

T: +31 (0)88 277 10 22

Marieke van Kooten

E: marieke.vankooten@forvismazars.com

T: +31 (0)88 277 22 64

CHECKLIST ANBI

A. ALGEMEEN BELANG TOETS

Een ANBI moet het algemeen belang beogen en dienen. Dit houdt in dat een ANBI een algemeen nuttige doelstelling heeft. Zowel volgens de statuten, maar ook feitelijk moet de stichting het algemeen belang nastreven. Particulier belang mag niet aanwezig zijn. Bij de 90%-toets gaat het om de bestedingen van de ANBI.

Als algemeen belang doel kan worden aangemerkt:

- Welzijn
- Cultuur
- Onderwijs, wetenschap en onderzoek
- Bescherming van natuur en milieu, daaronder begrepen bevordering van duurzaamheid
- Gezondheidszorg
- Jeugd- en ouderenzorg
- Ontwikkelingssamenwerking
- Dierenwelzijn
- Religie, levensbeschouwing en spiritualiteit
- De bevordering van de democratische rechtsorde
- Volkshuisvesting
- Een combinatie van bovengenoemde doelen, alsmede het financieel op andere wijze ondersteunen van een algemeen nut beogende instelling.

Staat in de statuten een algemeen nut beogende doelstelling?

Is minstens 90% van de bestedingen verricht aan het algemeen nuttige doel?

B. WINSTOOGMERKTOETS

Een ANBI mag met haar algemeen nuttige activiteiten¹ geen winstoogmerk hebben. Een incidentele bate op een algemeen nuttige activiteit is toegestaan.

Breng de verschillende activiteiten in beeld en beoordeel of er per saldo winst wordt behaald.

¹ Algemeen nuttige activiteiten zijn activiteiten waarmee de doelstelling(en) van de ANBI inhoudelijk worden verwezenlijkt of bevorderd.

Algemeen nuttige activiteiten:

-
-
-
-

Wordt met deze activiteiten per saldo winst behaald?

Commerciële activiteiten:

-
-
-
-

Wordt met deze activiteiten winst behaald?

Beleggingsactiviteiten:

-
-
-

Wordt met deze activiteiten winst behaald?

- De algemeen nuttige activiteiten van een ANBI zijn per saldo niet structureel winstgevend zijn (er dient sprake te zijn van een kostprijsberekening). Subsidies, giften en donaties worden daarbij niet als inkomsten meegeteld bij de bepaling van het exploitatieoverschot.
- Bij commerciële activiteiten gaat het om werkzaamheden en diensten welke worden verricht tegen commerciële tarieven met het oogmerk een positief resultaat te genereren om de algemeen nuttige activiteiten van een ANBI te financieren. Ook beleggingsactiviteiten zijn in dit kader als commerciële activiteiten aan te merken. Het positieve saldo van de resultaten dat met de commerciële activiteiten wordt behaald, wordt binnen een redelijke termijn nagenoeg volledig ten goede aan het goede doel van de ANBI aangewend.

C. BESCHIKKINGSMACHT TOETS

Bij een ANBI mag niemand (noch rechtspersonen noch natuurlijke personen) over het vermogen van de instelling beschikken alsof het zijn eigen vermogen is. Het ANBI-bestuur moet onafhankelijk zijn ten opzichte van haar donateurs en begunstigen.

Dat sprake is van een dergelijke onafhankelijkheid moet kunnen worden afgeleid uit de regelgeving c.q. statuten van de instelling. Als uit de statuten, de interne regelgeving of het huishoudelijk reglement blijkt dat één persoon in het bestuur meer zeggenschap heeft dan een ander, zodat diegene bijvoorbeeld een doorslaggevende stem heeft, voldoet de ANBI niet aan het beschikkingsmacht criterium.

- Een natuurlijk persoon of een rechtspersoon mag zowel rechtens als feitelijk geen meerderheid van de zeggenschap hebben over het vermogen van de instelling.

- Er is geen sprake van een familierelatie (het is wel toegestaan, maar dit kan aanleiding zijn tot nader onderzoek)

D. VERMOGENSTOETS

Het is voor een ANBI niet toegestaan om meer vermogen aan te houden dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van de doelstelling van de instelling.

- De ANBI reserves mag aanhouden, maar niet meer dan redelijkerwijs nodig is voor de continuïteit van de voorziene werkzaamheden ten behoeve van haar doelstelling.
- De ANBI moet het doel en de motivering van de omvang van de aangehouden reserves opnemen in haar financiële administratie.

Welk vermogen mag een ANBI aanhouden:

- Vermogen (of bestanddelen daarvan) dat is verkregen krachtens erfrecht (erfenis, legaat of lastbevoordeling) of schenking met instandhoudingsverplichting
- Stamvermogen.
- Vermogensbestanddelen waarvan de instandhouding voortvloeit uit de doelstelling van de ANBI;
- Vermogensbestanddelen die nodig zijn voor het realiseren van de doelstelling.
- Een continuïteitsreserve (een buffer) van circa anderhalf maal het gemiddelde van de eigen werkorganisatie in de voorgaande drie jaren. Een hogere continuïteitsreserve mag worden aangehouden, mits de noodzaak daarvan voldoende is onderbouwd in de financiële administratie.
- Een reserve 'voorziene werkzaamheden' (een projectreserve). De ANBI kan middelen reserveren voor voorziene activiteiten, mits dit door middel van een beschrijving van concrete projecten en bedragen wordt gemotiveerd in de financiële administratie en het beleidsplan, inclusief tijdsplanning. De werkzaamheden moeten binnen een redelijk tijdsbestek plaatsvinden, waarbij een periode van twee jaar in principe als redelijk wordt beschouwd.

Toelichting op de continuïteitsreserve:

Toelichting op de reserve 'voorziene werkzaamheden' (een projectreserve):

E. BELONINGSTOETS

De beleidsbepalers mogen ter zake van de door hen voor de instelling in die hoedanigheid verrichte werkzaamheden geen andere beloning ontvangen dan een vergoeding voor gemaakte onkosten en een niet-bovenmatig vacatiegeld.

Stel vast dat:

- Beleidsbepalers (bestuurders of leden RvT) geen andere beloning ontvangen dan een vergoeding voor gemaakte onkosten.
- Beleidsbepalers (indien ze daarvoor in aanmerking komen) vacatiegeld ontvangen dat niet bovenmatig is.²

NB: deze regelgeving geldt niet voor de uitvoerende directie, een (uitvoerend) directeur mag wel een marktconform salaris ontvangen.

Toelichting op de vergoeding voor de uitvoerende directie die tevens beleidsbepaler is.

F. BELEIDSPLAN

Een ANBI moet over een actueel beleidsplan beschikken. De hoofdlijnen van het beleidsplan (of het hele beleidsplan) moeten op internet openbaar worden gemaakt. Het plan moet ten minste inzicht geven in:

- De werkzaamheden die de instelling verricht.
- De wijze van werving van gelden.
- Het beheer van het vermogen van de instelling.
- De besteding van het vermogen van de instelling, waaronder de aanwending van (project)reserve(s).

Het advies is om iedere 3 – 5 jaar het beleidsplan te vernieuwen en/of bij grote gebeurtenissen, en deze te publiceren.

G. REDELIJKE VERHOUDING TUSSEN KOSTEN EN BESTEDINGEN

Blijkt dat:

- Kosten van het werven van geld en de beheerskosten (administratiekosten) in redelijke verhouding staan tot de bestedingen.

² Vacatiegeld is in ieder geval niet bovenmatig als dit niet hoger is dan de vergoeding die is opgenomen in het [Besluit vergoedingen adviescolleges en commissies](#).

H. OPHEFFING

Uit de statuten van de ANBI moet blijken dat:

Indien laatste statutenwijziging heeft plaatsgevonden na 31 december 2011:

- Een batig liquidatiesaldo wordt besteed ten behoeve van een andere ANBI .

Indien geen sprake van statutenwijziging dan geldt de oude:

- Een batig liquidatiesaldo wordt besteed ten behoeve van een andere ANBI, dan wel op een andere wijze waarmee het algemeen belang wordt gediend.

Indien sprake is van een algemeen nuttige instelling met cultuurstatus:

- Een batig liquidatiesaldo wordt besteed ten behoeve van een andere ANBI met soortgelijke doelstelling.

I. ADMINISTRATIEVE VERPLICHTINGEN

Een ANBI moet verplicht een administratie voeren. Uit deze administratie moet blijken:

- Welke bedragen er (per bestuurder) aan onkostenvergoedingen en vacatiegelden zijn betaald.
- Welke bedragen zijn uitgegeven aan het werven van geld en het beheer van de instelling (aard en omvang). Dat geldt ook voor alle andere kosten.
- Wat de aard en omvang van de inkomsten en het vermogen van de instelling is.

J. PUBLICATIEVERPLICHTINGEN

Een ANBI is verplicht om via internet (via eigen website of brancheportal) de onderstaande informatie te verstrekken, waarbij per 1 januari 2021 door grotere instellingen een verplicht standaardformulier dient te worden gebruikt:

- De (officiële) naam
- Het RSIN of het fiscale identificatienummer
- De contactgegevens
- De doelstelling
- De hoofdlijnen van het actuele beleidsplan
- De bestuursamenstelling en de namen van de bestuursleden
- Het beloningsbeleid
- Een actueel verslag van de uitgeoefende activiteiten (tenminste jaarlijks)
- Een financiële verantwoording (jaarlijks)

Beoordeel of gebruik moet worden gemaakt van het standaardformulier.

M. INTEGRITEITSTOETS

Bij twijfel over de integriteit kan de inspecteur verzoeken om een verklaring omtrent gedrag (VOG) van een specifieke persoon. Een instelling wordt niet langer als ANBI aangemerkt indien:

- Een bestuurder / feitelijk leidinggevende of gezichtsbepalend persoon onherroepelijk is veroordeeld wegens aanzetten tot haat of gebruik van geweld, en nog geen vier jaren zijn verstreken sinds de veroordeling.
- Een bestuurder / feitelijk leidinggevende of gezichtsbepalend persoon onherroepelijk is veroordeeld wegens misdrijven die een bedreiging vormen voor de algemene veiligheid van personen of goederen.
- Per 1 januari 2021: Een bestuurder / feitelijk leidinggevende of gezichtsbepalend persoon onherroepelijk is veroordeeld wegens (groeps)belediging en aanzetten tot haat, discriminatie of geweld.
- Per 1 januari 2021: De inspecteur gereede twijfel heeft over de integriteit van een bestuurder / feitelijk leidinggevende of gezichtsbepalend persoon en om die reden verzoekt om een VOG, en de betreffende VOG ondanks een verzoek daartoe niet binnen een termijn van zestien weken nadat dit verzoek is gedaan, wordt overgelegd.
- Bovenstaande niet van toepassing.

N. WELKE VERPLICHTINGEN HEEFT EEN ANBI

Een ANBI heeft de volgende verplichtingen:

- Een ANBI blijft voldoen aan de voorwaarden van de ANBI-regeling.
- Een ANBI geeft op verzoek van de Belastingdienst inzage in de administratie.
- Een ANBI geeft wijzigingen in het correspondentieadres door bij het eigen belastingkantoor.
- Een ANBI meldt wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de ANBI-status bij het ANBI-team (Belastingdienst / kantoor Eindhoven).

In de volgende gevallen kan schenk- of erfbelasting zijn verschuldigd:

- Als een ANBI een uitkering doet die niet voor 90% in het algemeen belang is, moet de ANBI daarvan aangifte doen bij de Belastingdienst / kantoor Eindhoven.
- Als een ANBI een erfenis of schenking ontvangt waaraan een opdracht is verbonden die niet in het algemeen belang is, dan moet de ANBI aangifte doen bij de Belastingdienst / kantoor Eindhoven.
- Bovenstaande niet van toepassing.

O. INFORMATIEVERPLICHTING VOORMALIGE ANBI'S

Instellingen die op of na 1 januari 2013 hun ANBI-status zijn verloren zijn verplicht onderstaande gegevens te verstrekken aan de Belastingdienst (via het formulier Opgaaf Vermogen en schenkingen voormalige ANBI's):

- Een verloopoverzicht van het ANBI-vermogen met de ontwikkeling per kalenderjaar vanaf het tijdstip van de intrekking van de ANBI-status.
- Het totaalbedrag van de schenkingen aan ANBI's en sociaal belang behartigende instellingen (SBBI's).
- Het totaalbedrag van schenkingen aan anderen dan ANBI's en SBBI's (bij schenkingen boven de vrijstelling) en de gegevens per verkrijger.
- Het formulier Opgaaf Vermogen en schenkingen voormalige ANBI's is binnen 8 maanden na afloop van het boekjaar ingediend.
- Bovenstaande niet van toepassing voor ANBI's waarvan het ANBI-vermogen op het tijdstip van intrekking van de ANBI-status of bij het begin van het kalenderjaar waarop de gegevens en inlichtingen betrekking hebben minder dan EUR 25.000 bedraagt.